גורם הזמן והמרחב עשוי להשתנות בצורה קיצונית, ואם מערכת נוהל־הקרב בשלמותה לא תיבחן על רקע גורמי זמן ומרחב מציאותיים — לא יושגו שיפורים בתהליכי־המשנה במערכת נוהל־הקרב, ולא יתרונות בתחומי המהירות — וה־אמינות. והרי הבוחן של נוהל־הקרב אינו אלא זה שתמציתו היא מלוי הפקודה כהרף־עין, בחינת הנאמר: „יהי אור ויהי אור". הדבר מחייב מחקר בגורם „זמן — מרחב" למול מערכת נוהל־הקרב. מחקר זה חייב לנתח כל תהליך בכל דרג, ויחס־התלות של התהליכים זה לזה, בכל דרג ודרג. על פי תוצאות מחקר זה נוכל לבחון את מערכות־המשנה מול משך־זמן תהליך קבלת החלטה, וכיצד תעמוד כל המערכת כולה בבוחן „מהירות — אמינות". תוצאה שאין להפרידה ממחקר זה תהא התנית המערכת לכל אורכו של צינור־הפיקוד. מחקר מתמיד שיעקוב אחר השינויים המכניים והאלקטרוניים מחייב הקמת דגמים מתמטיים לבחינת שילובי הפעולות האפשריים, דבר שיאפשר להגיע לדגם משולב של המערכת הכוללת את כל מערכות־המשנה, החל מן הדרג הגבוה ביותר עד לדרג הנמוך ביותר.

בהכנות לקרב, כמו בקרב עצמו, הזמן הוא היקר ביותר, ול־עתים הוא־הוא הקובע הצלחה או כשלון בקרב. מהירות־הלחימה, קצב־הלחימה ופתאומיות הארועים מציגים היום בפני נוהל־הקרב דרישה חדשה: לא רק לחסכון בזמן אלא לשימוש נבון בו, כדי לזכות ביתרון אמתי על האויב.

בנוהל־קרב טוב צפונים יסודות בריאים לשיתוף־פעולה בכל דרג ודרג ובין הדרגים, בין החילות ובין הזרועות. אם ידע כל פרט, בכל דרג, כיצד עליו לפעול בזמן שלרשותו — תביא ידיעה זו לגילוי יזמה. זמן, שיתוף־פעולה ויזמה כשלעצמם מצדיקים כבר בחינתו של נוהל הקרב לאור נתוני מרחב־הלחימה הצפוי.

נתיים

הצגה של לחמת־המחר

במשך חדשים אחדים עסקה העתונות הצבאית־מקצועית של אמריקה (ובמידה לא־מבוטלת — גם של צבאות אחדים באירופה) בענין, לכאורה, „מכל ימות־השנה" — תמרון, שהופעלו בו „בסך־הכל" 4 דיביזיות, ועוד 3 חטיבות וגדודים נפרדים, של כוחות ארה"ב — בסיוע־אויר לא־קטן; ומה הם אלה לעומת מלחמה־רבתי. ובכל זאת: בהיקפה היתה זו מן הגדולות שב„מלחמות־הראוה" בימי־שלום; ובתוכנה, על שפע הציוד החדיש שהופעל, במסגרות־הארגון החדשות של גופי־צבא, מבצעים „מסוקיים" ומוטסים „בנוסח־המחר", גילויי טקטיקה נגד־מטוסים ונגד־שריון — ויצירת אוירה כללית של לחימה, אשר, אפילו בשלביה ה„בלתי־גרעיניים" רחוקה בכ"ז מלהיות „מקובלת" — לא היה זה „סתם־תמרון". האמת היא, שאת הדוחים והתיאורים של חלקים חשובים בתמרון זה נוטים לראות כמעין ספרי־לימוד על אפשרויותיה של המלחמה „מחר השכם בבוקר". אולי ביחוד אמורים דברים אלה בחלקה של דיביזית־חי"ר־הממוכנת (בדגם הארגוני החדש, „רוד", המאורגן ב־3 חטיבות גמישות־הרכב, בעלות מספר משתנה של גדודי חי"ר וטנקים), שנטלה חלק בתמרון זה. פעולותיה במדבר ובהרים, נסיונותיה לחצות מכשולי־מים באמצעות הנגמ"שים ושאר־הציוד שברשותה, לקחיה הלוגיסטיים הרבים (כולל סוגיות אספקה־בהיטס), בעיות התקשורת — וצרת־הצרות, ענין מיקומם והסואתם של מוצבי־פיקוד עוצבתיים — כל אלה, אף שודאי לא בבחינת „תנ"ך" נצחי, משנים מאוד־מאוד את אופקיו של מפקד־ה־חי"ר; בין בהיותו ממוכן ובין רגלי. לאחר תמרון זה, קיבלה יתר־מהלכים האימרה: „אמת, אין עוד דרך חזרה אל לחימה בסגנון־הישן..."

ב„צקלון", הנספח לחוברת „מערכות", ניתנת סקירה ראשונה

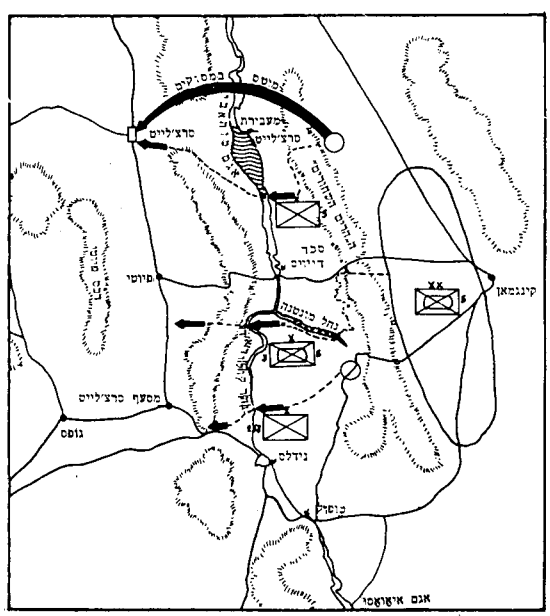

וחלקית, לפי אחדים מהבטאונים ששיקפוהו, מן התמרון „מה־לומת־מדבר" — שבעיקרה מוקדשת למקצת מנסיונותיה של דיביזית־חי"ר החמישית.